

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра обліку і аудиту

06-02-135

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення навчальної дисципліни
«Облік міжнародних операцій» студентами спеціальності
8.03050301 «Міжнародна економіка»
денної форми навчання

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Європейська кредитно-трансферна система

Рекомендовано методичною
комісією за спеціальністю
8.03050301 «Міжнародна
економіка»
Протокол № 7
від «7» квітня 2015 р.

Рівне – 2015

Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни «Облік міжнародних операцій» студентами спеціальності 8.03050301 «Міжнародна економіка» / *О.О. Осадча*. – Рівне: НУВГП, 2015. – 25 с.

Упорядник: *Осадча О.О.*, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Відповідальна за випуск: *Лазаришина І. Д.*, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Тематичний зміст дисципліни.....	4
3. Обсяг і види самостійної роботи.....	7
4. Картка оцінювання студентів.....	9
5. Тести.....	10
6. Термінологічний словник.....	21
7. Рекомендована література.....	24

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «Облік міжнародних операцій» вивчається студентами денної форми навчання згідно з навчальним планом.

Мета дисципліни «Облік міжнародних операцій» – формування у студентів системи знань з методології, методичного й організаційно-технічного забезпечення обліку міжнародних операцій відповідно до міжнародних та національних принципів і стандартів фінансової звітності.

Завдання дисципліни «Облік міжнародних операцій» полягають у вивченні:

1) умов і механізмів проведення підприємствами міжнародних операцій на ринках валют, товарів, послуг, інвестицій;

2) правильного відображення в бухгалтерському обліку договірних відносин в експортно-імпортній, товарообмінній, інвестиційній та інших видах міжнародної діяльності;

3) організаційного й технічного забезпечення розрахунків за міжнародними операціями з використанням сучасних методів та інструментів;

4) організаційного й технічного забезпечення розрахунків за міжнародними операціями з використанням сучасних методів та інструментів.

Предмет навчальної дисципліни: договірні відносини між суб'єктами міжнародної економічної діяльності, відображені в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності в процесі управління та контролю.

Вивчивши дисципліну «Облік міжнародних операцій» студенти **повинні знати:**

- методологію обліку та напрями її розвитку;
- принципи та стандарти бухгалтерського обліку та звітності;
- законодавчо-нормативну базу з обліку міжнародних операцій;
- вимоги щодо змісту та форми зовнішньоекономічних контрактів;

- правила та особливості вимог національної податкової системи щодо зовнішньоекономічних операцій суб'єктів господарювання;

- форми міжнародних розрахунків і специфіку їх застосування;

– методи забезпечення облікового процесу із застосуванням сучасних інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

Також студенти **повинні вміти**:

- розробляти, впроваджувати й удосконалювати облікову політику підприємств, що здійснюють міжнародну економічну діяльність;
- обґрунтовувати оптимальні варіанти поставки товарів і послуг згідно з умовами ІНКОТЕРМС;
- визначати первісну вартість матеріальних активів, отриманих за зовнішньоекономічними контрактами;
- відображати в обліку операції з придбання та продажу іноземної валюти;
- організовувати та здійснювати облік імпорتنих, експортних, товарообмінних, інвестиційних операцій та операцій з давальницькою сировиною;
- проводити облік та аналізувати ефективність специфічних міжнародних операцій;
- контролювати підготовку і виконання міжнародних договорів та контрактів;
- здійснювати пошук резервів покращення управлінських рішень на основі обліково-аналітичної інформації.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Нормативно-законодавчі аспекти міжнародних операцій

Тема 1. Міжнародна діяльність та організація обліку міжнародних операцій

Поняття та сутність міжнародної діяльності. Основні завдання курсу та принципи міжнародної діяльності.

Види міжнародної діяльності, завдання їх обліку та аналізу.

Стандартизація та організація бухгалтерського обліку в міжнародному масштабі.

Правова основа регулювання обліку підприємств в Україні при здійсненні міжнародної діяльності. Особливості організації бухгалтерського обліку у розрізі відкриття окремих рахунків

аналітичного обліку. Стандарти та принципи, що застосовуються в обліку міжнародних операцій.

Тема 2. Основні положення договорів (контрактів) у міжнародній діяльності

Зовнішньоекономічний контракт (зміст, будова, терміни, категорії та документація) як основне джерело інформації для відображення у бухгалтерському обліку операцій, що є предметом контракту. Види міжнародних контрактів.

Особливості документального оформлення діяльності підприємств при здійсненні міжнародних операцій.

Змістовий модуль 2. Загальні засади експортно-імпортової діяльності

Тема 3. Іноземна валюта та розрахунки в міжнародній діяльності

Загальні вимоги щодо обліку валютних коштів. Поняття валютних цінностей та операції з ними.

Курсові різниці: поняття, порядок визначення та відображення в обліку.

Облік купівлі та продажу іноземної валюти.

Тема 4. Облік імпортованих операцій

Поняття імпортованих операцій та передумови їх здійснення. Заходи митно-тарифного регулювання. Види мита та митних платежів. Порядок митного оформлення вантажу.

Документальне оформлення та облік імпортованих операцій. Оподаткування імпортованих операцій.

Особливості обліку імпорту робіт та послуг. Облік авансів, сплачених іноземному постачальнику.

Тема 5. Облік експортних операцій

Поняття експорту та особливості здійснення експортних операцій.

Документальне оформлення та облік експортних операцій. Оподаткування експортних операцій.

Облік авансів, отриманих від іноземного покупця.

Тема 6. Облік товарообмінних (бартерних) операцій

Поняття та облік бартерних операцій. Індикативні ціни.

Особливості відображення в обліку експортної та імпоротної частини бартерних операцій у зовнішній торгівлі.

Спеціальні режими при здійсненні бартерних операцій – застава, гарантія та їх відображення в системі бухгалтерського обліку.

Тема 7. Облік операцій з давальницькою сировиною

Поняття давальницької сировини та сутність операцій з нею. Різні види міжнародних операцій з давальницькою сировиною: експорт давальницької сировини, імпорт, реалізація готової продукції у країні переробки, в треті країни, повернення в країну замовника, спільна реалізація готової продукції, компенсація витрат за переробку сировини.

Порядок обліку операцій з давальницькою сировиною.

Тема 8. Облік міжнародних інвестиційних операцій

Організація та регулювання іноземного інвестування в економіку України. Види та форми іноземних інвестицій.

Особливості обліку отримання інвестицій в іноземній валюті.

Облік формування та використання прибутку в спільних підприємствах.

Тема 9. Облік специфічних міжнародних операцій

Облік лізингових, реекспортних, реімпорتنних операцій, облік консигнаційних та комісійних операцій, комплексне будівництво об'єктів за кордоном, надання та отримання технічної і гуманітарної допомоги.

Облік нематеріальних активів, виражених в іноземній валюті.

Особливості обліку на підприємствах, створених за участю іноземного капіталу на митній території України.

Облік розрахунків по відрядженню за кордон.

Переоцінка кредиторської та дебіторської заборгованості.

3. ОБСЯГ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять – 24 год.;
- підготовка до контрольних заходів – 22 год.;
- підготовка питань, які не розглядаються під час аудиторних занять – 50 год.

Усього – 96 год.

Під час виконання самостійної роботи студенти поглиблюють отримані знання шляхом опрацювання відповідної літератури, здійснюють підготовку до практичних занять.

Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни «Облік міжнародних операцій» є складання конспекту за питаннями, вказаними у таблиці 1. Загальний обсяг конспекту визначається з розрахунку 1 сторінка на 2 год. самостійної роботи.

Конспект оформлюється на стандартному папері формату А4 (210x297) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє та ліве – 20 мм, праве – 10 мм. Конспект може бути рукописним або друкованим і виконується українською мовою.

Перевірка конспекту з самостійної роботи відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

Таблиця 1

Завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання, які не розглядаються на лекціях

№ з/п	Тема самостійної роботи	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	Література
1	2	3	4	5
1.	Предметно-правове забезпечення бухгалтерського обліку міжнародних операцій на території України	Аналіз основних нормативно-законодавчих актів, які регулюють міжнародні операції – Митного кодексу, Податкового кодексу та ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність»	8	[5; 6; 7; 2, с. 19-37]

1	2	3	4	5
2.	Реєстрація і акредитація суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності	Умови здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Документи, необхідні для реєстрації суб'єкта ЗЕД	2	[2, с. 109-112]
3.	Порядок ліцензування валютних операцій	Порядок видачі НБУ індивідуальних ліцензій на розміщення резидентами валютних цінностей на рахунках за межами України. Видача індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон	5	[1, с. 29-67]
4.	Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів	Аналіз уніфікованих правил та звичаїв для документарних акредитивів, розроблених Міжнародною торговельною палатою	5	[1, с. 138-165]
5.	Порядок здійснення контролю за експортними та імпорнтними операціями	Аналіз інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями	8	[8]
6.	Валютний контроль експортних та імпорнтних операцій	Зміст валютного контролю. Декларація про валютні цінності	5	[1, с. 204, 221-222]
7.	Документування та відображення в обліку відрядження за кордон	Аналіз інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон. Особливості відшкодування витрат на відрядження	5	[9; 10; 1, с. 225-235]

1	2	3	4	5
8.	Повноваження державних органів і функції банківської системи у сфері валютного регулювання	Повноваження НБУ у сфері валютного регулювання. Функції Державної фіскальної служби та Міністерства інфраструктури у сфері валютного контролю. Поняття державних та місцевих валютних фондів. Відповідальність за порушення валютного законодавства	5	[1, с. 85-91]
9.	Кредитні операції в зовнішньоекономічній діяльності	Аналіз положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам. Види кредитів і їх бухгалтерський облік	7	[11; 2, с. 396-404]
Всього:			50	

4. КАРТКА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Картку оцінювання видів самостійної навчальної діяльності студентів наведено в табл. 2.

Картка оцінювання студентів

№ з/п	Види навчальної діяльності	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	5
1. Обов'язкові види				
1.1	Відвідування лекцій	щотижня	журнал викладача, конспект	0,5 б. за академічну годину
1.2	Відвідування практичних занять	за розкладом	журнал викладача	0,5 б. за академічну годину
1.3	Виконання практичної роботи	щотижня	журнал викладача	2 б. за практичне заняття
1.4	Написання самостійних робіт	протягом семестру	самостійні роботи студента	15 б.
1.5.	Написання конспекту з самостійної роботи	протягом семестру	конспект з самостійної роботи	9 б.
1.6.	Написання модульної роботи	протягом семестру	модульна робота	30 б.
Разом балів за обов'язкові види робіт				90
2. Вибіркові види				
2.1	Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції	впродовж семестру	довідка про виступ	5 б. за один виступ
2.2	Публікація статті на тематику, що відповідає дисципліні в наукових виданнях	впродовж семестру	опублікована стаття	5 б. за одну статтю
Разом балів вибіркові види робіт				10
Всього				100

5. ТЕСТИ

1. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні здійснюється відповідно до принципів:

- а) верховенства закону;
- в) суверенітету народів;

- б) юридичної рівності та недискримінації;
- г) всі відповіді правильні.

2. Зафіксована при укладенні контракту ціна, що може бути переглянута надалі, якщо ринкова ціна даного товару до моменту його постачання зміниться:

- а) періодично тверда ціна;
- б) рухлива ціна;
- в) плаваюча ціна;
- г) базисна ціна.

3. Транзитний рахунок застосовується підприємством:

- а) для зарахування валютних ресурсів;
- б) для зарахування кредитів;
- в) для здійснення розрахунків;
- г) для збереження грошових коштів.

4. Аналітичний облік іноземної валюти ведеться:

- а) в національній валюті за курсом НБУ;
- б) в іноземній валюті;
- в) в іноземній та національній валюті за курсом НБУ;
- г) в іноземній та національній валюті за курсом МВРУ.

5. Курсова різниця гривні до іноземної валюти, відповідно виписці банку на відповідному рахунку в іноземній валюті:

- а) збільшує залишок іноземної валюти;
- б) зменшує залишок іноземної валюти;
- в) впливає на балансову вартість іноземної валюти;
- г) не впливає на балансову вартість іноземної валюти.

6. Згідно плану рахунків, грошові кошти в іноземній валюті в дорозі враховуються на рахунку:

- а) 333;
- б) 314;
- в) 334;
- г) 312.

7. Згідно плану рахунків, розрахунки з іноземними постачальниками враховуються на рахунку:

- а) 362;
- б) 632;
- в) 622;
- г) 364.

8. Згідно плану рахунків, авансові внески іноземним постачальникам враховуються на рахунку:

- а) 362;
- б) 377.п;
- в) 371.п;
- г) 681.п.

9. Згідно плану рахунків, розрахунки з іноземними кредиторами по довгострокових кредитах враховуються на рахунку:

- а) 602;
- б) 502;
- в) 606;
- г) 612.

10. Згідно плану рахунків, використовується наступний валютний рахунок за межами України:

- а) 314;
- б) 312. п;
- в) 313. п;
- г) 311.

11. Згідно плану рахунків, розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті враховуються на рахунку:

- а) 377. п;
- б) 371. п;
- в) 372. п;
- г) 312. п.

12. Датою реалізації продукції за іноземну валюту вважається дата:

а) дата митного оформлення сировини, матеріалів, устаткування, що імпортується;

б) дата митного оформлення сировини, матеріалів, устаткування, що експортуються;

в) дата зарахування валютних засобів відповідно до виписки банку;

г) за курсом, що зафіксований у договорі, але не вище курсу НБУ на дату його підписання.

13. Позитивна курсова різниця при дебіторській заборгованості виникає:

а) при торгах на МВРУ;

б) при підвищенні курсу НБУ;

в) при зниженні курсу НБУ;

г) при зміні ринкового курсу.

14. Від'ємна курсова різниця при дебіторській заборгованості виникає:

а) при торгах на МВРУ;

б) при підвищенні курсу НБУ;

в) при зниженні курсу НБУ;

г) при зміні ринкового курсу.

15. Позитивна курсова різниця при кредиторській заборгованості виникає:

а) при торгах на МВРУ;

б) при підвищенні курсу НБУ;

в) при зниженні курсу НБУ;

г) при зміні ринкового курсу.

16. Від'ємна курсова різниця при кредиторській заборгованості виникає:

а) при торгах на МВРУ;

б) при підвищенні курсу НБУ;

в) при зниженні курсу НБУ;

г) при зміні ринкового курсу.

17. При збільшенні курсу НБУ кредиторська заборгованість відображається на:

а) рахунку 945;

б) рахунку 714;

- в) рахунку 744;
- г) рахунку 974.

18. При зниженні курсу НБУ кредиторська заборгованість відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 744;
- г) рахунку 974.

19. При збільшенні курсу НБУ дебіторська заборгованість відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 744;
- г) рахунку 974.

20. При зниженні курсу НБУ дебіторська заборгованість відображається на:

- а) рахунку 945;
- б) рахунку 714;
- в) рахунку 744;
- г) рахунку 974.

21. Під час купівлі іноземної валюти виникають витрати:

- а) з комісійної винагороди банку;
- б) з комісійної винагороди посереднику;
- в) з комісійної винагороди брокеру;
- г) всі відповіді правильні.

22. НБУ видає індивідуальні ліцензії:

- а) комерційним банкам для використання іноземної валюти на території України;
- б) нерезидентам для надання і одержання кредитів в національній валюті;
- в) резидентам для здійснення валютних операцій на території України;

г) резидентам та нерезидентам для здійснення разових валютних операцій.

23. Надходження в іноземній валюті підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України у розмірі:

- а) 10%;
- б) 15%;
- в) 50%;
- г) 75%.

24. Розрахунки за операціями з експорту та імпорту товарів здійснюються у строк, що не перевищує:

- а) 30 календарних днів;
- б) 90 календарних днів;
- в) 180 календарних днів;
- г) 365 календарних днів.

25. Міжнародна міжбанківська система передачі інформації та здійснення платежів:

- а) BACS;
- б) SWIFT;
- в) TARGET;
- г) CHAPS.

26. До основних учасників акредитивної операції належать:

- а) імпортер, експортер та банк-емітент;
- б) продавець, покупець, авізуючий банк, підтверджуючий банк;
- в) імпортер, експортер, банк-емітент, виконуючий банк, неогоціуючий банк;
- г) продавець, покупець, банк-емітент, авізуючий банк, підтверджуючий банк, виконуючий банк, неогоціуючий банк.

27. Після надання відповідних документів уповноважений банк дає письмову згоду здійснити платіж на користь бенефіціара у термін, встановлений в акредитиві. Це – :

- а) акредитиви з відстрочкою платежу;
- б) автоматично поновлювані (револьверні) акредитиви;
- в) акредитиви з неогоціацією;

г) акредитиви з оплатою за пред'явленням документів.

28. До митної вартості товару включаються:

- а) ціна товару, акцизний податок, ввізне мито;
- б) ціна товару, акцизний податок, ввізне мито, ПДВ;
- в) ціна товару та фактичні витрати, якщо їх не включено в ціну, але вони підлягають сплаті на момент перетину митного кордону;
- г) фактично сплачена ціна товару та митні витрати, які не включаються в ціну.

29. Мито, що нараховується у відсотках до митної вартості товарів та інших предметів, які обкладаються митом:

- а) адвалорне;
- б) відсоткове;
- в) специфічне;
- г) комбіноване.

30. Вид митних платежів, що сплачується за митне оформлення товарів:

- а) митна рента;
- б) митний збір;
- в) митний тариф;
- г) митна плата.

31. При ввезенні на митну територію України від оподаткування митом звільняються:

- а) пально-мастильні матеріали;
- б) лікарські засоби та сировина для їх виробництва;
- в) виробниче обладнання, що буде використовуватися в інноваційних виробництвах;
- г) транспортні засоби комерційного призначення, що здійснюють регулярні міжнародні перевезення товарів та/або пасажирів.

32. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземній валюті встановлені:

- а) П(С)БО 21;
- б) П(С)БО 16;

33. Монетарні статті балансу – це:

а) статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій сумі грошей або еквівалентів;

б) статті балансу про грошові кошти;

в) статті балансу про грошові кошти, а також про активи, зобов'язання та власний капітал, виражені у фіксованій сумі грошей або еквівалентів;

г) статті балансу про активи, власний капітал та зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій сумі грошей.

34. Митна вартість експортного товару, це:

а) фактурна вартість товару, визначена в національній валюті шляхом перерахунку суми в іноземній валюті за курсом НБУ на дату імпорту;

б) фактурна вартість у перерахунку за курсом НБУ на дату подання ВМД з урахуванням транспортних та страхових витрат до митного кордону України;

в) вартість, зазначена в супровідних документах, яка відображається в ВМД в іноземній та національній валюті за курсом НБУ на дату її подання до митного органу;

г) вартість, яка складається з фактурної вартості, витрат в іноземній валюті на доставку товару, сплачених митного збору, мита та акцизного збору.

35. Обов'язкові митні платежі при експорті списуються на:

а) витрати операційної діяльності;

б) витрати на збут;

в) збільшення облікової вартості імпортного товару;

г) інші витрати.

36. Умови відповідальності за зберігання товару при імпорті під час транспортування його за межами митної території України відображаються в:

а) ВМД;

- б) товарно-транспортній накладній;
- в) договорі;
- г) правилах INCOTERMS 2010.

37. Контрактні ціни при експорті товарів складаються з:

- а) вартість виробника + мито + акцизний податок;
- б) вартість виробника + транспортні витрати + ПДВ;
- в) вартість виробника + митні збори + транспортні витрати;
- г) вартість виробника + ПДВ + акцизний податок.

38. Датою відвантаження експортного товару вважається дата:

- а) перетину митного кордону України;
- б) видачі транспортного документа;
- в) сплати митних платежів;
- г) декларування в митних органах України.

39. Аналітичний облік експортних операцій не ведеться з такого напрямку:

- а) за кожним покупцем;
- б) за кожним платежем;
- в) за умовами поставки;
- г) за валютою платежу.

40. Платником митних платежів при експорті товарів є:

- а) декларант;
- б) експортер;
- в) одержувач товару;
- г) уповноважений банк, в якому відкритий поточний валютний рахунок.

41. Заборонено законодавством такі види експортних операцій:

- а) експорт товарів, який забезпечено кредитом держави або нерезидента;
- б) експорт товарів на умовах безплатної допомоги;
- в) експорт інтелектуальної власності;
- г) експорт історичних цінностей та національного надбання.

42. Заборонено законодавством такі види експортних операцій:

- а) експорт товарів, який забезпечено кредитом держави або нерезидента;
- б) експорт товарів на умовах безплатної допомоги;
- в) експорт інтелектуальної власності;
- г) експорт історичних цінностей та національного надбання.

43. Зустрічна поставка бартерних товарів має відбутися не пізніше:

- а) 30 календарних днів з дати митного оформлення товарів, що фактично експортовані за бартерним договором;
- б) 60 календарних днів з дати митного оформлення товарів, що фактично експортовані за бартерним договором;
- в) 90 календарних днів з дати митного оформлення товарів, що фактично експортовані за бартерним договором;
- г) 180 календарних днів з дати митного оформлення товарів, що фактично експортовані за бартерним договором.

44. Датою виникнення податкових зобов'язань по бартерних операціях вважається:

- а) дата події, що сталася раніше: дата оформлення експортної ВМД (ПДВ – 0%) або дата оформлення імпоротної ВМД (ПДВ – 20%);
- б) дата оформлення експортної ВМД (ПДВ – 0%);
- в) дата оформлення експортної ВМД (ПДВ – 20%);
- г) дата події, що сталася раніше: дата оформлення експортної ВМД (ПДВ – 20%) або дата оформлення імпоротної ВМД (ПДВ – 0%).

45. Строк переробки товарів на митній території України не може перевищувати:

- а) 30 календарних днів;
- б) 60 календарних днів;
- в) 90 календарних днів;
- г) 365 календарних днів.

46. На якому рахунку бухгалтерського обліку обліковується іноземна сировина, прийнята для переробки, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки:

- а) 022;
- б) 023;
- в) 201;
- г) 22.

47. Підприємство з іноземними інвестиціями – це:

- а) суб'єкт підприємницької діяльності, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого становить більше 50%;
- б) підприємство будь-якої організаційно правової форми, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого становить не менше 10%;
- в) суб'єкт підприємницької діяльності, створений у формі акціонерного товариства, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого становить більше 50%;
- г) суб'єкт підприємницької діяльності, створений у формі акціонерного товариства, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого становить не менше 10%.

48. Внески до статутного капіталу засновником-нерезидентом можуть здійснюватися шляхом:

- а) перерахування валютних коштів на рахунок підприємства;
- б) внесення до статутного капіталу основних засобів;
- в) внесення до статутного капіталу основних засобів та перерахування валютних коштів на рахунок підприємства;
- г) внесення до статутного капіталу основних засобів, запасів та перерахування валютних коштів на рахунок підприємства.

49. Митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів:

- а) реімпорт;
- б) реекспорт;
- в) консигнація;
- г) транзит.

50. Митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним

звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності:

- а) переробка на митній території;
- б) митний склад;
- в) консигнація;
- г) вільна митна зона.

6. ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Вільний обіг – обіг товарів, який здійснюється без обмежень з боку органів доходів і зборів України.

Експорт (експорт товарів) – продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів.

Заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності – не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини.

Зовнішньоекономічна діяльність – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) – матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

Імпорт (імпорт товарів) – купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з

ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

Іноземна валюта: валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу; платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях; кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних установах на території України та за її межами.

Іноземні інвестиції – цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Іноземні інвестори – суб'єкти, які провадять інвестиційну діяльність на території України, а саме: юридичні особи, створені відповідно до законодавства іншого, ніж законодавство України; фізичні особи-іноземці, які не мають постійного місця проживання на території України і не обмежені у дієздатності; іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації; інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, які визнаються такими відповідно до законодавства України.

Контрафактні товари – товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України або вивезення з цієї території є порушенням прав інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону.

Митна декларація – заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Митний режим – комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення.

Митні платежі: а) мито; б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції); в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції).

Нерезиденти: а) юридичні особи, утворені відповідно до законодавства інших держав, які здійснюють свою діяльність за межами України, а також їх відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, які не здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України; б) розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, інші офіційні представництва іноземних держав та міжнародних організацій, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізичні особи: іноземці та особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України.

Реекспорт (реекспорт товарів) – продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України.

Резиденти: а) юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території, а також їх відокремлені підрозділи за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності; б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет; в) фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном; г) відокремлені підрозділи іноземних юридичних осіб з місцезнаходженням на території України, які здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України; г) інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, у тому числі постійне представництво інвестора-нерезидента.

– визначений обсяг товару, в межах якого ввезення або вивезення такого товару здійснюється за пільговою ставкою мита або без застосування мита.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Валютні операції. Порядок здійснення та обліку [текст] практичний посібник : – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 342 с.
2. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації : Навчальний посібник. – К. : «Центр учбової літератури», 2007. – 606 с.
3. Левицька С.О. Облік і звітність в оподаткуванні: Підручник / С.О. Левицька, С.В. Свірко, О.О. Осадча. – Рівне : НУВГП, 2013. – 298 с.
4. Облік зовнішньоекономічної діяльності : Навчальний посібник / Рудницький В.С., Бачинський В.І., Хомедюк В.О., Боровик О.М. – Рівне : НУВГП, 2010. – 242 с.

Допоміжна література

5. Митний Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
6. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Про зовнішньоекономічну діяльність : закон України від 16.04.1991 № 959-XII / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
8. Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями : Постанова правління Національного банку України від 24.03.1999 № 136.
9. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон : Наказ Міністерства фінансів України від 13.03.98 № 59.

10. Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів : Постанова Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2011 р. № 98.

11. Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам : Постанова правління Національного банку України від 17.06.2004 № 270.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.lib.rv.ua/> – Рівненська державна обласна бібліотека.
2. <http://www.library.snu.edu.ua/> – Наукова бібліотека.
3. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського
4. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/> – Законодавство України.
5. <http://www.rstu.rv.ua/book.html/> – Бібліотека НУВГП.